

**Štátny vzdelávací program pre jazykové
školy v Slovenskej republike**

SERR– Jazykové vzdelávanie

01. 07. 2008

**PhDr. Július Hauser
riaditeľ**

O B S A H

ÚVOD	3
1. Jazykové vzdelávanie v jazykovej škole a SERR.....	3
2. Ciele jazykového vzdelávania.....	5
3. Stupne jazykového vzdelania	6
4. Profil absolventa jazykového vzdelávania	8
5. Vzdelávacie (obsahové) oblasti a prierezové témy.....	13
6. Vzdelávacie štandardy	19
7. Rámcové učebné plány	20
8. Organizačné podmienky na výchovu a vzdelávanie	22
9. Povinné personálne zabezpečenie	22
10. Povinné materiálno-technické a priestorové zabezpečenie	22
11. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia vzdelávaní.....	23
12. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.....	23
12.1 Výchova a vzdelávanie detí a žiakov so zdravotným znevýhodnením	24
12.2 Výchova a vzdelávanie žiakov zo sociálne znevýhodneného prostredia	26
13. Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov.....	26
14. Príloha Spoločné referenčné úrovne: mriežka sebahodnotenia.....	28

Úvod

Štátny vzdelávací program (ŠVP) jazykových škôl je podľa nového školského zákona hierarchicky najvyšší cieľovo-programový projekt jazykového vzdelávania, ktorý zahŕňa profil absolventa, rámcový učebný plán jednotlivých stupňov jazykového vzdelania a jeho rámcové učebné osnovy. Predstavuje prvú, rámcovú úroveň dvojúrovňového participatívneho modelu riadenia jazykových škôl. Vyjadruje hlavné princípy a ciele vzdelanostnej politiky štátu v oblasti vyučovania cudzích jazykov v nadväznosti na Konceptiu vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách a Návrh koncepcie celoživotného vzdelávania, ako aj demokratické a humanistické hodnoty, na ktorých je jazykové vzdelávanie založené. Vymedzuje všeobecné ciele jazykových škôl ako kľúčové kompetencie, jazykové kompetencie a jazykové zručnosti v súlade s odporúčaním Rady Európy „Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky“ a s odporúčaním Európskej Komisie a Rady O kľúčových kompetenciách v celoživotnom vzdelávaní a rámcový obsah vzdelania. Štátny vzdelávací program podporuje komplexný prístup pri rozvíjaní jazykových kompetencií poslucháčov, ich spôsobilosť komunikovať v cudzích jazykoch založenú na schopnosti porozumieť, vyjadrovať a tlmočiť myšlienky, pocity, fakty a názory ústnou a písomnou formou v primeranej škále spoločenských a kultúrnych súvislostí podľa dosiahnutého stupňa jazykového vzdelania. Komunikácia v cudzích jazykoch si vyžaduje aj zručnosti ako sprostredkovanie a medzikultúrne porozumenie.

1. Štátny vzdelávací program (ŠVP) – jazykové školy

ŠVP je východiskom a záväzným projektom pre vytvorenie individuálneho školského vzdelávacieho programu (ŠkVP) jazykovej školy, kde sa zohľadňujú špecifické lokálne a regionálne podmienky a potreby v štruktúre vyučovaných cudzích jazykov, v stupňoch poskytovaného jazykového vzdelania, v organizácii kurzov a vekového zloženia poslucháčov.

(a) Štátny vzdelávací program (ŠVP) jazykového vzdelania:

- je zostavený na základe participatívneho demokratického princípu ako model dvojúrovňového cieľového programu vzdelávania (kurikula) a jeho súčasťou je aj voliteľná časť vzdelávacieho programu individuálnej jazykovej školy, ktorá zohľadňuje potreby a záujmy miestneho spoločenstva a regiónu,
- je zameraný na štandardné cieľové požiadavky na jazykové kompetencie, , a to vedomosti, jazykové zručnosti, spôsobilosti a hodnotové postoje, ktoré sú rozvíjané prostredníctvom obsahu vzdelania, vymedzeného ako jadrové učivo Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky,
- je ohraničený povinným obsahom jazykového vzdelania, ktorým sa majú rozvinúť kľúčové kompetencie (spôsobilosti)¹, požadované pre určitý stupeň a druh jazykového vzdelania garantovaného štátom,
- je vypracovaný podľa princípu následnosti a kontinuity stupňov jazykového vzdelania (primárny, nižší sekundárny, vyšší sekundárny a post sekundárny), ktorých programy na seba nadväzujú a korelujú,
- podporuje komplexný nadpredmetový prístup k projektovaniu obsahu vzdelania podľa obsahovo ucelených častí vzdelávacieho programu v rámci daného cudzieho jazyka,
- zavádza aj prierezové témy, ktoré reflektujú otázky súčasného človeka, krajiny cieľového jazyka a Slovenska, Európskej únie a sveta. Prelínajú sa ako povinná

¹ Pojmy kľúčová kompetencia, spôsobilosť alebo v množnom čísle kľúčové kompetencie, spôsobilosti sú v texte uvádzané ako rovnocenné synonymické výrazy.

- súčasť jazykového vzdelávania a môžu sa uplatňovať prostredníctvom rôznych organizačných foriem a metód výučby (riešením problémov a projektov, prípadovou štúdiou, kooperáciou, zážitkovým učením sa a pod.),
- umožňuje modifikáciu obsahu pre vzdelávanie poslucháčov so špeciálnymi výchovno -vzdelávacími potrebami,
 - podmieňuje uskutočnenie kurzu zabezpečením motivujúceho učebného prostredia, podporujúcej socioemočnej klímy triedy a jazykovej školy, odporúča zamerať sa na socializáciu poslucháčov vlastnou kultúrou školy a jej prostredia,
 - dáva možnosť jazykovým školám hodnotiť poslucháčov komplexne a viac sa zameriavať na individuálne rozvíjanie osobného potenciálu poslucháčov,
 - dáva priestor konkrétnej jazykovej škole, aby prostredníctvom vlastného vzdelávacieho programu dotvorila obsah jazykového vzdelávania podľa špecifických regionálnych a lokálnych podmienok a požiadaviek, pričom stavia na cieľoch, ktoré jazykovej škole kladie spoločnosť s ohľadom na požadovanú jazykovú vzdelanostnú úroveň obyvateľov SR minimálne v jednom cudzom jazyku a ich medzikultúrnu gramotnosť,
 - kladie dôraz na kvalitu jazykovej školy, ktorá uplatňuje vonkajšie a vnútorné vyhodnocovanie (evalvácie) svojich programov,
 - podporuje samostatnosť jazykových škôl a profesijnú zodpovednosť pedagógov za výsledky vzdelávania,
 - je to otvorený kurikulárny dokument, ktorý sa bude aktualizovať podľa potrieb a požiadaviek.

b) Školský vzdelávací program (ŠkVP) - voliteľný obsah jazykového vzdelania v učebnom pláne jazykovej školy

Voliteľný obsah vzdelávania je napĺňaný v **školskom vzdelávacom programe (ŠkVP) školy**, ktorý predstavuje druhú úroveň participatívneho modelu riadenia. Jazyková škola sa stáva otvoreným spoločenstvom. Štát dáva dôveru školám, aby v spolupráci so širšou komunitou spoznali požiadavky obce, regiónu a premietli ich do obsahu vzdelania a štruktúry jazykového vzdelania. Poskytuje jazykovým školám možnosť profilovať sa a vychádzať v ústrety potrebám a záujmom poslucháčom.

Možnosti úprav ŠVP jazykovej školy v ŠkVP

1. Ponuka škály cudzích jazykov podľa potrieb lokality školy a regiónu, ktorá rozširuje možnosti vyučovania cudzích jazykov na jednotlivých stupňoch jazykového vzdelania vymedzených Štátnym vzdelávacím programom.
2. Ponuka poskytovaných stupňov jazykového vzdelania, ktoré jazyková škola realizuje v kurzoch jazykovej školy a ich hodinová dotácia a organizácia v rámci možností daných ŠVP.
3. Špeciálne kurzy, ktoré si jazyková škola sama zvolí a sama si pripraví ich obsah a rozsah podľa potrieb regiónu alebo medzinárodných jazykových programov.
4. Spresnenie obsahu kurzov pre jednotlivé cudzie jazyky v rámci požiadaviek určených pre jednotlivé stupne jazykového vzdelania a ich jazykovej náročnosti v súlade so Spoločným európskym referenčným rámcom pre jazyky a vzdelávacím programom alebo jeho ucelenou časťou.
5. Profilovanie zamerania jazykovej školy na vekové kategórie poslucháčov, typy kurzov (napr. všeobecný jazyk , profesijné zameranie jazykových kurzov, príprava na rôzne druhy jazykových skúšok, výkon skúšok, získané licencie, medzinárodná spolupráca, spolupráca na domácej úrovni, a pod.).

Tvorba a realizácia Školského vzdelávacieho programu si vyžaduje tímovú spoluprácu pedagogických pracovníkov, pričom sa odporúča dávať dôraz na variabilitu a organizáciu vyučovania.

Medzinárodná štandardná klasifikácia jazykového vzdelávania

Pre vypracovanie ŠVP a obsahu jazykového vzdelávania podľa jednotlivých stupňov jazykového vzdelania nepoužívame klasifikáciu ISCED (International Standard Classification of Education), pretože v tejto oblasti nebola spracovaná. V Európe sa postupuje pri hodnotení a porovnávaní jazykovej spôsobilosti a kompetencií podľa odporúčania Rady Európy „ Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky“ (Common European Framework of Reference for Languages, so slovenskou skratkou SERR a anglickou skratkou CEFR) a podľa odporúčania Európskej Komisie a Rady Európy č. 2006/962/ES o kľúčových kompetenciách v celoživotnom vzdelávaní, ktoré sú akceptované aj inými medzinárodnými organizáciami (UNESCO, OECD).

Úrovne kompetencií podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky -učenie sa, vyučovanie, hodnotenie (SERR)												
používateľ základného jazyka samostatný používateľ jazyka skúsený používateľ jazyka												
Hrubé členenie	A1		A2		B1		B2		C1		C2	
Jemnejšie členenie	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2	C1.1	C1.2	C2.1	C2.2

Jemnejšie členenie úrovne jazykovej náročnosti jednotlivých stupňov jazykového vzdelania je rovnaké ako v Konceptii vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách. Platí rovnako pre všetky cudzie jazyky vyučované v jazykových školách, vrátane slovenského jazyka ako cudzieho jazyka. Na základe požiadaviek na všeobecné a jazykové kompetencie jednotlivých stupňov jazykovej náročnosti v SERR jazyková škola vytvorí osnovy kurzu aj pre jazyky, ktoré nie sú bežne vyučované (napr. orientálne jazyky), špeciálne a konverzačné kurzy a spresní rámcový učebný plán a osnovy svojich kurzov v súlade s ich hodinovou dotáciou stanovenou Vyhláškou Ministerstva školstva slovenskej republiky č. /2008.

2. Ciele jazykového vzdelávania

Jazykové vzdelávanie v jazykových školách je zamerané na to, aby poslucháč získal komunikačné kompetencie v cudzom jazyku a rozvinul kľúčové kompetencie, ktoré podľa stupňa jazykového vzdelania a svojich potrieb a záujmov využíva pri ich získavaní, používaní, rozširovaní, prehĺbovaní a aktualizácii. Pripravuje poslucháčov pre používanie cudzieho jazyka v pracovnej praxi, v osobnom a sociálnom živote, ale aj na ďalšie jazykové vzdelávanie, a to inštitucionálne alebo samostatné.

Nová koncepcia základnej pedagogickej dokumentácie vychádza zo základného východiskového dokumentu: *Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky* (SERR) (Common European Framework of Reference for Languages: Learning, Teaching, Assessment (Cambridge, 2001)), ktorý bol vytvorený na pôde Rady Európy. Tento dokument na jednej strane vytvára rámec pre tvorbu edukačných politík v oblasti jazykov, pričom sa zameriava na rozvoj komunikačných a kognitívnych kompetencií poslucháča a na strane

druhej stanovuje všeobecný stupeň dosiahnutia jednotlivých presne špecifikovaných kompetencií, čím vytvára rámec komunikačných spôsobilostí, ktoré môže učiaci sa pri presne stanovených podmienkach dosiahnuť.

Dokument definuje jednotlivé kompetencie zadefinované v SERR ako „*súhrn vedomostí, zručností a vlastností, ktoré umožňujú osobe konať*“, pričom:

- „**Všeobecné kompetencie** sú tie, ktoré nie sú charakteristické pre jazyk, ale ktoré sú nevyhnutné pre rôzne činnosti, vrátane jazykových činností.
- **Komunikačné jazykové kompetencie** sú tie, ktoré umožňujú osobe konať použitím konkrétnych jazykových prostriedkov.
- **Kontext** označuje konfiguráciu udalostí a situačných faktorov (fyzických aj iných), do ktorých sú situované komunikačné akty.
- **Jazykové činnosti** predstavujú uplatňovanie vlastnej komunikačnej jazykovej kompetencie pri plnení úlohy v konkrétnej oblasti spracovania.
- **Stratégia** je organizovaný, zámerný a riadený postup úkonov, ktorý si jednotliviec vyberie na splnenie ním zvolenej úlohy alebo úlohy, ktorú má nariadenú.
- **Úloha** je definovaná ako také zámerné konanie, ktoré jednotlivec pokladá za potrebné na dosiahnutie daného výsledku v kontexte riešeného problému.“ (Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, učenie sa, vyučovanie, hodnotenie, preklad PhDr. Š. Franko, PhD., ŠPÚ, 2006, str.12, 13).

Dokument ďalej definuje jednotlivé komunikačné úrovne, a to:

- **základná úroveň A** nazvaná **Používateľ základov jazyka**, ktorá sa ďalej delí na **úroveň A1** (fáza objavovania/oboznamovania sa s jazykom) a **úroveň A2** (počiatočná fáza využívania základných komunikačných nástrojov),
- **mierne pokročilá úroveň B** nazvaná **Samostatný používateľ**, ktorá sa ďalej delí na **úroveň B1** (fáza plynulého využívania základných komunikačných nástrojov/prahová úroveň) a **úroveň B2** (fáza primeraného využívania komunikačných kompetencií v bežných komunikačných situáciách),
- **pokročilá úroveň C** nazvaná **Skúsený používateľ**, ktorá sa ďalej delí na **úroveň C1** (fáza plynulého využívania komunikačných kompetencií v širokom komunikačnom kontexte) a **úroveň C2** (fáza celkového operačného využitia jazyka v akomkoľvek komunikačnom kontexte vrátane využívania interkultúrnych kompetencií).

Základné vymedzenie úrovni ovládania jazyka má za cieľ presne vymedziť rámec pre harmonizáciu dosiahnutých jazykových kompetencií učiaceho sa, pričom kľúčovými kompetenciami v oblasti jazykovej prípravy sú: **Porozumieť** (Počúvať, Čítať), **Hovoriť** (Ústna interakcia, Samostatný ústny prejav) a **Písať**. Kľúčové kompetencie sú priamo ovplyvňované kvalitatívnymi aspektmi ako rozsah, presnosť, plynulosť, interakcia, a koherencia.

3. Stupne jazykového vzdelania

- A. Primárne jazykové vzdelanie - jeho cieľom sú komunikačné kompetencie na úrovni používateľa základného jazyka v rozsahu definovanom stupňom A1 a A2 SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre jazykové vzdelávanie v základnom kurze.
- B. Sekundárne jazykové vzdelanie
 - a) nižšie - jeho cieľom sú komunikačné kompetencie na úrovni samostatného používateľa jazyka v rozsahu definovanom stupňom B1 a B2.1 SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre jazykové vzdelávanie v strednom kurze,

- b) vyššie - jeho cieľom sú komunikačné kompetencie na úrovni samostatného používateľa jazyka v rozsahu definovanom stupňom B2.2 a skúseného používateľa jazyka v rozsahu definovanom stupňom C1 SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre jazykové vzdelávanie vo vyššom kurze.

C. Post sekundárne jazykové vzdelanie, ktorého cieľom sú komunikačné kompetencie a vedomosti o krajine/ krajinách cieľového jazyka v rozsahu požadovanom pre vykonanie štátnej jazykovej skúšky na úrovni

- a) samostatného používateľa jazyka B2+ SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre prípravný kurz na základnú štátnu jazykovú skúšku,
- b) skúseného používateľa jazyka C1 – C2 SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre prípravný kurz na všeobecnú štátnu jazykovú skúšku,
- c) skúseného používateľa jazyka C1+ SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre prípravný kurz na odbornú štátnu jazykovú skúšku,
- d) samostatného používateľa jazyka C2 SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre prípravný kurz na špeciálnu štátnu jazykovú skúšku,
- e) samostatného používateľa jazyka B2+ SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre denný prípravný kurz na základnú štátnu jazykovú skúšku pre absolventov strednej školy,
- f) skúseného používateľa jazyka C1 – C2 SERR určené v ucelenej časti vzdelávacieho programu pre denný prípravný kurz na všeobecnú štátnu jazykovú skúšku pre absolventov strednej školy.

Stupeň náročnosti podľa SERR	Stupeň jazykového vzdelania v SR	Základné typy kurzov jazykovej školy
A1	primárne jazykové vzdelanie	základný kurz
A2	primárne jazykové vzdelanie	základný kurz
B1	nižšie sekundárne jazykové vzdelanie	stredný kurz
B2	nižšie sekundárne jazykové vzdelanie, B2.1. vyššie sekundárne jazykové vzdelanie, B2.2. post sekundárne jazykové vzdelanie	stredný (B2.1), vyšší kurz (B2.2), prípravný kurz na základnú štátnu jazykovú skúšku, (šjs), denný prípravný kurz na šjs
C1	vyššie sekundárne a post sekundárne jazykové vzdelanie	vyšší kurz, prípravný kurz na všeobecnú štátnu jazykovú skúšku, prípravný kurz na odbornú štátnu jazykovú skúšku, denný prípravný kurz na šjs
C2	post sekundárne jazykové vzdelanie	prípravný kurz na špeciálnu štátnu jazykovú skúšku

4. Profil absolventa kurzov jazykovej školy

Profil absolventa jazykového vzdelávania je založený na **klúčových a jazykových kompetenciách (spôsobilostiach)**, ktoré sa rozvíjajú a sú rozvíjané na sociokultúrnych obsahoch najmä súčasného spoločenského, vedného a technického vzdelávania. Predstavuje súčasť všeobecnej vzdelanosti (ako komplex znalostí a vedomostí, schopností, hodnotových postojov, osobných čŕt a iných dispozícií), ktoré jednotlivcovi umožňujú poznávať, konať, hodnotiť a dorozumievať sa i porozumieť si aj v inom ako materinskom jazyku. Umožňujú mu úspešné začlenenie sa do pracovných a mimopracovných spoločenských štruktúr. Nadväzujú na jazykové kompetencie získané v priebehu predchádzajúcich stupňov jazykového vzdelávania.

Kompetencie sa formujú na základe osobnej praktickej činnosti a skúsenosti a zároveň sú uplatniteľné v životnej praxi. Nevyjadrujú trvalý stav, ale menia svoju kvalitu a hodnotu počas celého života. Nezastarávajú ako vedomosti, ale majú potenciálnu vlastnosť neustále sa rozvíjať, a preto môžu byť základom celoživotného učenia sa a osobnej flexibility. Sú výsledkom a dôsledkom nielen formálneho (školského) vzdelávania, semiformálneho (osvetového, zamestnávateľského a iného organizačného) vzdelávania ale aj neinštitucionálneho vzdelávania.

a) Profil absolventa primárneho jazykového vzdelania:

A1 podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky

V hovorenom prejave:

- 1/ Používa jednoduché frázy a vety na opísanie miesta, kde žije dokáže opísať svojich blízkych.
- 2/ Vytvára predovšetkým samostatné frázy o ľuďoch a miestach.
- 3/ Opíše seba, svoju prácu a miesto, kde žije.
- 4/ Je schopný jednoducho komunikovať. Komunikácia je založená na neustálom opakovaní v pomalšom tempe, resp. na preformulovávaní viet/fráz. Dokáže sa pýtať a odpovedať na jednoduché otázky a reagovať v prípade potreby. Je schopný hovoriť o svojich záľubách, obľúbených témach.

Pri čítaní:

- 1/ Porozumie veľmi krátkemu jednoduchému textu a zároveň Jednotlivých frázam. Zachytí známe slová, základné frázy a slovné spojenia.
- 2/ Pochopí krátke a jednoduché odkazy.
- 3/ Rozpozná známe slová, základné frázy v oznámeniach, ktoré sa objavujú v každodenných situáciách.
- 4/ Prečíta veľmi krátky vopred pripravený text, napr. pochopí obsah jednoduchého informačného materiálu a opisu, hlavne ak je text doplnený ilustráciami.

Pri počúvaní:

- 1/ Ak partner hovorí zreteľne, porozumie pomalému slovnému prejavu so zreteľnou výslovnosťou a s dlhými pauzami tak, aby bol schopný pochopiť význam.
- 2/ Rozumie inštrukciám v pomalom tempe a postupuje podľa stručných a jednoduchých pokynov.

V písanom prejave:

- 1/ Píše jednoduché oddelené frázy a vety o sebe a iných ľuďoch, o tom, kde žijú a čo robia.
- 2/ Napíše jednoduchú a krátku pohľadnicu.

3/ Poskytne osobné údaje alebo si ich vypýtať.

4/ Je schopný vyplniť formulár alebo iné písomné dokumenty /odkazy, správy s číselnými a osobnými údajmi / napr. hotelová registračná karta/.

A2 podľa Európskeho referenčného rámca jazykov

V hovorenom prejave:

1/ Požiada o tovar v obchode a objednať si jedlo v reštaurácii z jedálneho lístka, alebo podľa ponuky.

2/ Rezervovať si izbu v hoteli osobne, alebo tvoriť základné otázky určené hostiteľskej rodine.

3/ Požiada o poskytnutie základných služieb v banke alebo na pošte a dokáže opísať lekárovi svoje zdravotné problémy. Študent používa v prípade nutnosti aj gestikuláciu...

4/ Na pracovisku dokáže vyjadriť svoje požiadavky v rámci pracovnej náplne a odovzdať jednoduché odkazy.

Pri čítaní:

1/ Porozumie jednoduchým návodom, názvom výrobkov, bežným názvom jedál na štandardných jedálnych lístkoch, účtom, nápisom v hoteloch, základným informáciám v inzerátoch a reklamách týkajúcich sa ubytovania, textu v bankomate a nápisom, informačným tabuliam, ktoré sa vyskytujú v núdzových situáciách.

2/ Na pracovisku roztriedi listy podľa obsahu na objednávky, správy a odvodí základné informácie z textu vo svojom poli pôsobnosti. Užívateľ rozumie krátkym a štandardným informačným tabuliam /napr. Zákaz fajčiť/.

Pri počúvaní:

1/ Pochopí jednoduché pravidlá v domácnosti ako napríklad čas, kedy sa podáva jedlo, rozmiestnenie izieb, ceny v obchodoch, jednoduché otázky a pokyny u lekára, ceny a podmienky pri prenajímaní bytu, jednoduchý popis cesty a bežné otázky emigračných úradníkov.

2/ Na pracovisku porozumie jednoduchým pokynom a je schopný si vypočítať jednoduchý údaj dodávok. Telefonický odkaz pre neho známej a predvídateľnej situácii.

V písanom prejave:

1/ Napíše jednoduchý list alebo fax, rezervuje si hotelovú izbu, vyplní formulár pri registrácii v hoteli alebo v banke.

2/ Napíše stručný odkaz alebo jednoduchý ďakovný list.

3/ Na pracovisku napísať jednoduchý bežný odkaz alebo odkaz s prosbou pre kolegu. Užívateľ si dokáže zapísať pokyny a požiadavky, napr. objednávky od klientov alebo číselné údaje dodávok.

b) Profil absolventa sekundárneho jazykového vzdelania:

B 1 podľa Európskeho referenčného rámca jazykov

V hovorenom prejave je schopný:

1/ Nakupovať tovar v obchode a objednávať si jedlá v reštaurácii .

2/ Rezervovať si telefonicky izbu v hoteli a poradiť si vo väčšine situácií v hoteli.

3/ Jednať v obmedzenom počte situácií v banke, vysvetliť lekárovi, zubárovi alebo lekárnikovi zdravotné problémy.

V písanom prejave je schopný:

1/ Písať krátke poznámky, odkazy a krátke osobné listy / rozprávanie a opis/, napr. ďakovné listy a pohľadnice.

2/ Na pracovisku písať krátke odkazy a žiadosti a zaznamenať bežnú objednávku.

3/ Robiť si počas schôdzky poznámky pre vlastnú potrebu, napísať nekomplikovaný list, ktorý však bol prekontrolovaný skúsenejším kolegom.

Pri počúvaní je schopný:

1/ Vyjadriť sa o známych témach a osobných záujmoch jednoducho a súvislo.

2/ Pochopiť celkový zmysel prednášok, celkový obsah televízneho programu a jednoduchý telefonický odkaz na známu tému, ktorú užívateľ dokáže vopred odhadnúť.

3/ Na pracovisku pochopiť bežný pokyn a jednať na základe požiadaviek od návštevníkov, napr.

objednať taxík. Študent sa dokáže zapojiť jednoduchej výmeny názorov na známu tému a tému, ktorú dokáže predvídať.

Pri čítaní je schopný:

1/ Pochopiť veľkú časť jednoduchého jedálneho lístka, bežné listy a formuláre, reklamy a brožúry, ktoré sa vzťahujú na hotely, atď.

2/ Porozumieť návodom a upozorneniam na zdravotníckych a potravinárskych výrobkoch každodennej potreby a pochopiť jednoduché návody na použitie.

3/ Pochopiť celkový obsah jednoduchých článkov v novinách a porozumieť letákom.

4/ Na pracovisku si prečítať štandardné listy vo svojom odbore a dokáže na ne reagovať. Užívateľ dokáže pochopiť správu vo svojej oblasti pôsobenia, ak má dostatok času. Rovnako rozumie návodom a popisom výrobkov, ak je použitý jednoduchý jazyk a ak je možné podstatu textu predvídať.

B2 podľa Európskeho referenčného rámca jazykov:

V hovorenom prejave je schopný:

1/ Si poradiť vo väčšine situácií v obchodoch, v reštauráciách a hoteloch.

2/ Orientovať sa v bežných situáciách u lekára, v banke, na pošte, na letisku a na stanici.

3/ Previesť návštevu mestom, opísať miesto a odpovedať na prípadné otázky.

4/ Na pracovisku podať podrobné informácie a podrobne formulovať požiadavky v známom kontexte a zúčastniť sa nekomplikovaných rokovaní.

5/ Prijímať a odovzdávať odkazy, zúčastňovať sa schôdzí, ktoré sa týkajú náplne práce, a viesť nekomplikované rokovania.

Pri čítaní je schopný:

1/ Čítať dlhšie texty, pochopiť zložitejšie, komplexnejšie listy a články z novín a časopisov a z iných médií. Pochopí krátke ukážky z beletrie.

2/ Poradiť si s bežnými listami a porozumieť celkovému významu väčšine neštandardnej korešpondencie. Užívateľ má problémy v zložitejších situáciách, ak je použitý neštandardný jazyk.

3/ Porozumieť celkovému významu krátkych správ a článkov na témy, ktoré je možno predpokladať a pochopiť návody a popisy, ak sa týkajú jeho pracovnej náplne.

Pri počúvaní je schopný:

1/ Zúčastniť sa neformálnej konverzácie na rôzne známe, alebo predvídateľné témy, a témy, ktoré pozná napr. osobné zážitky, práca, aktuálne udalosti.

2/ Porozumieť väčšine televíznych programov a správ /vdďaka vizuálnemu prevedeniu a pochopiť hlavné body rozhlasového vysielania.

3/ Na pracovisku sledovať faktografické prednášky a praktické ukážky predmetov.

V písanom prejave je schopný:

- 1/ Písať súkromné listy s dopredu zadaným s obmedzeným počtom tém a poradiť si s niektorými formálnymi listami, napr. rezervácia ubytovania.
- 2/ Na pracovisku vypracovať rôzne písané dokumenty /presnosť a štýl musí prekontrolovať osoba, ktorej rodným jazykom je angličtina/. Poslucháč dokáže napísať detailný opis, napr. výrobku alebo služby v odbore mu blízkom. Dokáže písať žiadosti, ale len na témy, ktoré dokáže predvídať.
- 3/ Prijímať a odovzdávať odkazy. Ak ide o dlhé alebo zložité odkazy, môže mať problémy.

C1 podľa Európskeho referenčného rámca jazykov**V hovorenom prejave je schopný:**

- 1/ Rozumieť hovorenému plynulému prejavu aj v prípade ak nie sú vzťahy absolútne zreteľné, len nepriamo naznačené.
- 2/ Zúčastniť sa dlhých rozhovorov, hovoriť plynulé a presne sa vyjadrovať aj k abstraktným a kultúrnym témam.
- 3/ Presne, detailne a plynule formulovať svoje myšlienky, / a tak prispieť do diskusie/ bez toho, aby musel hľadať výrazy vrátane abstraktných.
- 4/ Obhajovať svoj názor a pýtať sa otázky, ktoré sa priamo netýkajú jeho odbornosti a pôsobnosti.
- 5/ Aktívne sa zúčastňovať schôdzí a seminárov, ktoré sa týkajú jeho práce a samostatne prednášať, alebo niečo prezentovať.

Pri počúvaní je schopný:

- 1/ Poradiť si v bežnom živote, pochopiť detailné informácie, ktoré sa týkajú ubytovacích podmienok a zjednávanía nájomných zmlúv.
- 2/ Zapojiť sa do spoločenskej zábavy, baviť sa ,baviť sa s ostatnými a zúčastniť sa rôznych spoločenských konverzácií.
- 3/ Pochopiť veľkú časť televízneho a rozhlasového vysielania, filmov a dramatických diel. Zložité zápletky a podrobnosti hádok nebudú pravdepodobne pochopené.
- 4/ Porozumieť väčšine z toho, čo sa povie na schôdzach a seminároch v prípade, ak ide o tému týkajúcu sa ich vlastnej práce.

Pri čítaní je schopný:

- 1/ Rozumieť dlhej a komplexnej faktografii a beletrii a dokázať rozlíšiť štýly.
- 2/ Rozumieť špecializovaným článkom a dlhším technickým popisom a inštrukciám, aj keď nesúvisia s jeho odborom.
- 3/ Dokáže čítať dostatočne rýchlo, aby sa mohol zapojiť do akademických rozhovorov.
- 4/ Rozumie informáciám v novinách a ďalších médiách a beletrii.

V písanom prejave je schopný:

- 1/ Písať aj viac štruktúrovane listy a vyjadriť sa jasne. Problém nastane len ak ide o zložitý problém. Poslucháč dokáže písať niektoré typy formálneho listu a napr. články do novín, eseje a správy.
- 2/ Dokáže rozlišovať štýly s ohľadom na tému a čitateľa.
- 3/ Zapisovať diktované informácie a robiť si poznámky, nemôže však ísť o veľmi špecializované alebo abstraktné témy
- 4/ Písať listy s bežným obsahom, napr. písať sťažnosti, žiadosti, dožadovať sa informácií, predkladať požiadavky.

C2 podľa Európskeho referenčného rámca jazykov**V hovorenom prejave je schopný:**

- 1/ Dokáže identifikovať a kompetentne používať rôzne jazykové štýly.

- 2/ Dohovoriť telefonicky s kýmkoľvek z danej jazykovej oblasti.
- 3/ Efektívne argumentovať, obhajovať svoje požiadavky a jednoznačne definovať svoje potreby.
- 4/ Zúčastniť sa akejkolvek konverzácie alebo diskusie bez väčšieho úsilia.
- 5/ Používať a rozumieť idiomy, expresívne výrazy a hovorové výrazy. Vyjadriť sa plynulé aj s použitím jemných významových odtienkov.

V písanom prejave:

- 1/ Poradiť si vo všetkých normálnych spoločenských situáciách a pri cestovaní nadpriemerným spôsobom.
- 2/ Poradiť si v mnohých očakávaných aj neočakávaných situáciách na pracovisku pri kontakte s kolegami alebo aj s inými osobami.
- 3/ Zapisovať diktované informácie na akúkoľvek tému v rámci svojej špecializácie. Niekedy je potrebné skontrolovať pravopis so slovníkom alebo osobou, ktorej je daný cudzí jazyk rodným jazykom.
- 4/ Písať si presné a úplné poznámky a pritom stále sledovať diskusiu alebo argumentáciu a aktívne sa zúčastňovať schôdze.
- 5/ V rámci svojej pracovnej náplne napísať akýkoľvek aj vysoko odborný list a text. Dokáže napísať správu, recenziu, posudok v ktorej budú len malé, náhodné nedostatky a jej napísanie mu nezaberie viac času ako osobe, ktorej rodným jazykom je daný jazyk. Dokáže tiež napísať podrobný a bezchybný návod, aj keď pôjde o zložitú záležitosť.

Pri počúvaní je schopný:

- 1/ Porozumieť všetkému, čo sa objaví v médiách, v rôznych spoločenských situáciách a pri cestovaní.
- 2/ Sledovať na pracovisku prednášky a prezentácie. Problémy môžu nastať, ak bude prednáška obsahovať veľmi zložitú alebo teoretickú informáciu, ktoré by mohli byť ťažko pochopiteľné aj pre osoby, ktorých rodným jazykom je daný jazyk.
- 3/ Porozumieť rýchlemu a plynulému prednesu rodeného hovorca.

Pri čítaní je schopný:

- 1/ Poradiť si vo všetkých spoločenských situáciách a pri cestovaní. Pravdepodobnosť nedorozumenia je malá.
- 2/ Vysporiadať sa s akoukoľvek aj vysoko odbornou korešpondenciou a textom na pracovisku i v spoločenskom živote.

c) Profil absolventa post sekundárneho jazykového vzdelania:

Absolvent post sekundárneho vzdelávania má jazykové kompetencie na požadovanej úrovni jazykovej náročnosti podľa druhu štátnej jazykovej skúšky, ktorú chce vykonať.

a) Absolvent základnej a všeobecnej štátnej jazykovej skúšky vie logicky, plynulo a presne prezentovať príslušnú tému a jej lexiku nie len v monologicky, ale aj v prirodzenej interakcii s partnerom. Vie preložiť súvislý text primeranej jazykovej náročnosti do cieľového jazyka. Vie rozprávať o vlastnom čítaní tlače a beletrie v originály autorov z krajín cieľového jazyka. Má faktografické vedomosti o krajinách cieľového jazyka, aj o ich kultúre, literatúre, histórii, zvykoch a tradíciách v spoločnosti v rozsahu požadovanom ŠVP a skúšobným poriadkom.

b) Absolvent odbornej štátnej jazykovej skúšky má širokú slovnú zásobu v odbore skúšky, ktorý si zvolil (z odborov spoločenskovedný, prírodovedný, medicínsky, technický alebo ekonomický). Vie svoje vedomosti v odbore prezentovať na primeranej úrovni v cudzom jazyku, viesť odborný rozhovor, argumentovať a používa vhodnú funkčnú gramatiku

a frazeológiu. Vie napísať správu, rezumé odborného textu, preložiť odborný text a prezentovať prípadovú štúdiu.

c) Absolvent špeciálnej štátnej jazykovej skúšky pre odbor tlmočníctvo má širokú slovnú zásobu v rôznych odboroch a schopnosť konzekutívne (následne) a simultánne (súbežne) tlmočiť hovorený a reprodukováný prejav z cudzieho jazyka do slovenského jazyka a naopak. Používa vhodne zvolenú slovnú zásobu a štýl rečového prejavu. Má vedomostí z teórie tlmočenia a vie ich prakticky využiť. Má hlboké vedomosti z reálií krajín príslušnej jazykovej oblasti s dôrazom na ich význam pre špeciálne schopnosti tlmočenia.

d) Absolvent špeciálnej štátnej jazykovej skúšky pre odbor prekladateľstvo má širokú slovnú zásobu v rôznych odboroch a schopnosť preložiť odborný a beletristický text z cudzieho jazyka do slovenského jazyka a naopak. Má vedomostí z teórie prekladu, prakticky vie aplikovať teoretické poznatky a funkčnosti štýlu. Má hlboké vedomosti z reálií krajín príslušnej jazykovej oblasti s dôrazom na ich význam pre špeciálne schopnosti prekladať.

5. Vzdelávacia oblasť a prierezové témy jazykového vzdelávania

JAZYK A KOMUNIKÁCIA

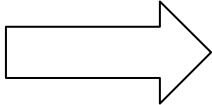
Vzdelávacia oblasť sa zaoberá problematikou jazyka ako nástroja myslenia a komunikácie medzi ľuďmi. Jazyk sa vníma ako potenciálny zdroj osobného a kultúrneho obohatenia človeka, ktorý je predpokladom pre ďalšie vzdelávanie. Jazyk je znakom národnej a individuálnej identity, prostriedkom komunikácie a profesionálnej realizácie, ako aj prostriedkom na vyjadrovanie citov a pocitov. Cieľom jazykového vzdelania, ktoré získajú poslucháči v jazykových školách v tejto vzdelávacej oblasti je okrem nadobudnutia komunikačných kompetencií v cudzom jazyku aj pochopenie kultúry, zvykov a národnej identity krajín cieľového jazyka.

Základnou charakteristikou uvedenej vzdelávacej oblasti je nielen súhrn jazykových kompetencií, ale rozvíja aj kľúčové kompetencie tak, aby jazyková príprava poslucháčov efektívne zodpovedala požiadavkám moderného európskeho demokratického občana pripraveného na život v spojenej Európe a svete. Učenie sa cudzích jazykov podporuje otvorenejší prístup k ľuďom. Komunikácia a rozvoj kompetencií v cudzom jazyku sú dôležité pre podporu mobility v rámci Európskej únie, umožňujú občanom plne využívať slobodu pracovať a študovať doma alebo v niektorom z jej členských štátov, či kdekoľvek vo svete.

Orientácia jazykového vzdelávania na kompetencie vytvára v nemalej miere podmienky pre nadpredmetové vzťahy, ktoré pomáhajú učiacemu sa chápať vzťahy medzi jednotlivými zložkami okolia a sveta, v ktorom existujú.

V cudzom jazyku učiaci sa aktívne prístupuje k získavaniu vedomostí nielen na hodinách cudzieho jazyka, ale i prostredníctvom všetkých dostupných médií (v rámci samoštúdia) v zhode so svojimi osobnými záujmami a profesijnou orientáciou. Požiadavky, ktoré sa kladú na učiaceho sa predpokladajú, že bude vedome a cielene pristupovať k osvojeniu si cudzieho jazyka. Táto koncepcia mu umožňuje, aby sa na základe vlastného uváženia rozhodol, do akej miery bude cudzí jazyk v budúcnosti používať.

Členenie vzdelávacej oblasti podľa kľúčových jazykových kompetencií, t. j. podľa procesov, ktoré sa nimi rozvíjajú:

- Počúvanie
 - Komunikácia (hovorenie)
 - Čítanie
 - Písanie
-
- s porozumením

Členenie podľa jazykových rovín a štylistického využitia jazyka

- Fonetická a fonologická rovina jazyka
- Lexikologická rovina jazyka
- Morfematická a morfológická rovina jazyka
- Syntaktická rovina jazyka
- Štylistika

Cieľové zameranie jazykovej vzdelávacej oblasti

Vzdelávanie v danej jazykovej vzdelávacej oblasti smeruje k utváraniu a rozvíjaniu kľúčových kompetencií tým, že vedie poslucháčov k:

- podpore sebadôvery každého poslucháča,
- k osvojeniu si vedomostí a nadobudnutých kompetencií, ktoré im umožnia vzdelávať sa v cudzom jazyku po celý ich život a zaujať aktívne miesto v ekonomickom, sociálnom a kultúrnom živote s pochopením pre pluralizmus a kultúrnu otvorenosť,
- pochopeniu vzdelávania v príslušnom jazyku ako svojbytnému historickému javu, v ktorom sa odráža historický a kultúrny vývoj národa a zároveň ako významný zjednocujúci činiteľ národného spoločenstva a ako dôležitý prostriedok celoživotného vzdelávania,
- vnímaniu a postupnému osvojovaniu si cudzieho jazyka ako bohatého mnohotvárneho prostriedku k získavaniu a odovzdávaniu informácií, k vyjadrovaniu vlastných postojov a názorov,
- zvládnutiu základných pravidiel medziľudskej komunikácie daného kultúrneho prostredia a nadobudnutiu pozitívneho vzťahu k cudziemu jazyku v rámci interkultúrnej komunikácie,
- nadobudnutiu vzťahov k slovesným umeleckým dielam, k vlastným čitateľským zážitkom, k rozvíjaniu svojho pozitívneho vzťahu k literatúre a k ďalším druhom umenia vychádzajúcich z umeleckých textov a rozvíjaniu svojich emocionálnych a estetických cítení a vnímaní prostredníctvom cudzieho jazyka.

Podľa *Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky* sa pri používaní a učení sa jazyka rozvíja celý rad kompetencií. Učiaci sa využíva všeobecné kompetencie, ale aj celý rad komunikačných jazykových kompetencií, ktoré spolupôsobia v rozličných kontextoch a v rôznych podmienkach. Zapája sa do rečových činností, v rámci ktorých vytvára a prijíma texty vo vzťahu k témam z konkrétnych i abstraktných oblastí. Pri tomto procese si učiaci sa aktivuje tie stratégie učenia sa, ktoré sa mu zdajú na splnenie úloh najvhodnejšie. Kompetencie pritom definujeme ako súhrn vedomostí, zručností, postojov a hodnôt, ktoré umožňujú osobe konať.

Preto základným princípom jazykového vzdelávania na báze kompetencií je zabezpečiť, aby učiaci sa:

- dokázal riešiť každodenné životné situácie v cudzej krajine a v ich riešení pomáhal cudzincom, ktorí sú v jeho vlastnej krajine,
- dokázal vymieňať si informácie a nápady s mladými ľuďmi a dospelými, ktorí hovoria iným jazykom a sprostredkujú mu svoje myšlienky a pocity v jazyku, ktorý si učiaci sa osvojuje,
- viac a lepšie chápal spôsob života a myslenia iných národov a ich kultúrne dedičstvo a vedel zhodnotiť multikultúrne poznanie pre vlastné a spoločenské obohatenie.

Cieľom vzdelávacej oblasti cudzí jazyk je poslucháč, ktorý:

- má povedomie kultúrnej identity krajín cieľového jazyka a vie ho porovnať s vlastným kultúrno-historickým vedomím, rešpektovať a tolerovať hodnoty iných kultúr,

- má rozvinutú kultivovanú jazykovú gramotnosť v cudzom jazyku zodpovedajúcu stupňu jazykového vzdelania,
- získal schopnosť kreatívneho vyjadrovania myšlienok, skúseností a emócií v cudzom jazyku prostredníctvom písaného a hovoreného slova,
- využíva základné kultúrne nástroje na kultivovanú komunikáciu v cudzom jazyku,
- rozlišuje rôzne súčasti kultúry (umenie, veda, náboženstvo, šport a i.), rozumie ich úlohu v živote jednotlivca a spoločnosti,
- zaujíma sa o kultúrne dedičstvo svojho regiónu, národa a štátu a zoznamuje sa s kultúrou iných národov a regiónov, vie o nej získavať informácie, spracovať ich a kriticky vyhodnocovať,
- zaujíma zodpovedné postoje k súčasnej kultúrnej ponuke, k móde a k subkultúram,
- uplatňuje kritické myslenie voči mediálnej ponuke a iným súčasným kultúrnym procesom,
- má základné interkultúrne kompetencie pre komunikáciu s príslušníkmi iných kultúr.

Kedže Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky stanovuje jednotné požiadavky na jazykové kompetencie bez ohľadu na cudzí jazyk a vek učiaceho sa, využíva sa v celom rozsahu pri jazykovom vzdelávaní a pri tvorbe pedagogických dokumentov a hodnotení nielen v základných a stredných školách, ale aj v jazykových školách.

Pre komunikačné úrovne A1 až B2 sa využíva rovnaký okruh tém, spôsobilostí a funkcií jazyka ako je uvedené v Konceptii vyučovania cudzích jazykov v základných a stredných školách (KVCJ) s prihliadnutím na jazykové potreby vekovej kategórie učiacich sa, úroveň C1 a C2 využíva všetky bežne používané funkcie komunikácie, spôsobilosti a široký okruh tém súkromného, spoločenského i profesijného zamerania.

Zoznam tém pre komunikačné úrovne A1 až B2 prevzatý z KVCJ:

<p>Rodina a spoločnosť Osobné údaje Rodina - vzťahy v rodine Národnosť/štátna príslušnosť Tlačivá/dokumenty Vzťahy medzi ľuďmi Náboženstvo Domov a bývanie Môj dom/byt Zariadenie bytu Domov a jeho okolie Bývanie v meste a na dedine Spoločnosť a životné prostredie Spoločnosť a jej životný štýl Ľudské telo, starostlivosť o zdravie Ľudské telo Fyzické charakteristiky Charakterové vlastnosti človeka</p>	<p>Choroby a nehody Hygiena a starostlivosť o telo Zdravý spôsob života Nemocnica a klinika, lekáreň a lieky, poistenie Doprava a cestovanie Dopravné prostriedky Osobná doprava Príprava na cestu a cestovanie Turistika a cestovný ruch Problémy cestných, železničných a leteckých sietí Vzdelávanie a práca Škola a jej zariadenie Učebné predmety Pracovné činnosti a profesie Školský systém Celoživotné vzdelávanie Pracovné podmienky</p>
---	---

Človek a príroda

Zvieratá/fauna

Počasie

Rastliny/flóra

Klíma

Človek a jeho životné prostredie

Príroda okolo nás – ochrana životného prostredia

Voľný čas a záľuby

Záľuby

Knihy a čítanie

Rozhlas, televízia a internet

Výstavy a veľtrhy

Kultúra a jej vplyv na človeka

Umenie a rozvoj osobnosti

Stravovanie

Stravovacie návyky

Mäso a mäsové výrobky

Zelenina a ovocie

Nápoje

Cestoviny a múčne výrobky

Mliečne výrobky

Stravovacie zariadenia

Príprava jedál

Kultúra stolovania

Zdravá výživa

Multikultúrna spoločnosť

Cudzie jazyky

Rodinné sviatky

Cudzojazyčná komunikácia

Štátne a cirkevné sviatky

Zvyky a tradície v rôznych krajinách

Zbližovanie kultúr a rešpektovanie tradícií

Oblekanie a móda

Základné druhy oblečenia

Odevné doplnky

Výber oblečenia na rôzne príležitosti

Druhy a vzory odevných materiálov

Móda a jej trendy

Šport

Druhy športu: zimné a letné, individuálne a kolektívne

Športové disciplíny

Význam športu pre rozvoj osobnosti

Nové trendy v športe

Fair play športového zápolenia

Obchod a služby

Nákupné zariadenia

Pošta a telekomunikácie

Druhy a spôsoby nákupu a platenia

Hotely a hotelové služby

Centrá krásy alebo zdravia (kaderníctva, fitness, ...)

Kultúra nakupovania a služieb

Krajiny, mestá a miesta

Krajiny a svetadiely

Moja krajina a moje mesto

Geografický opis krajiny

Kultúrne a historické pamiatky krajín a miest

Kultúra a umenie

Druhy umenia

Kultúra a jej formy

Umenie – spoločnosť – kultúra

Človek a spoločnosť; komunikácia

Jazyk ako dorozumievací prostriedok

Formy komunikácie

Kultúra komunikácie

Mládež a jej svet

Aktivity mládeže

Vzťahy medzi rovesníkmi Generačné vzťahy

Predstavy mládeže o svete

Zamestnanie

Pracovné pomery a kariéra

Platové ohodnotenie

Nezamestnanosť

Veda a technika v službách ľudstva

Technické vynálezy

Vedecký pokrok

Vzory a ideály

Človek, jeho vzory a ideály

Pozitívne a negatívne vzory

Slovensko

Geografické údaje

História

Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

Krajina, ktorej jazyk sa učím

Geografické údaje

História

Turistické miesta, kultúrne zvyky a tradície

Zoznam všetkých komunikačných spôsobilosti a funkcií komunikácie stanovených pre úroveň A1 až B2 podľa SERR pre jazyky (prevzaté z KVCJ):

Spôsobilosti	Funkcie
Nadviazať kontakt v súlade s komunikačnou situáciou	Upútať pozornosť Pozdraviť Odpovedať na pozdrav Rozlúčiť sa Poďakovať a vyjadriť svoje uznanie
Vypočuť si a podať informácie	Informovať sa Potvrdiť (trvať na niečom) Začleniť informáciu Odpovedať na žiadosť
Vybrať si z ponúkaných možností	Identifikovať Opísať Potvrdiť/Odmietnuť (vyjadriť nesúhlas) Opraviť (korigovať)
Vyjadriť svoj názor	Vyjadriť svoj názor Vyjadriť svoj súhlas Vyjadriť svoj nesúhlas Vyjadriť presvedčenie Vyjadriť vzdor Protestovať Vyjadriť stupeň istoty
Vyjadriť svoju vôľu	Vyjadriť svoje želania/túžby Vyjadriť svoje plány (blízke a budúce)
Vyjadriť svoju schopnosť	Vyjadriť vedomosti/poznatky/zistenia Vyjadriť neznalosť Vyjadriť svoju schopnosť vykonať nejakú činnosť
Vnímať a prejavovať svoje city	Vyjadriť radosť z niečoho, šťastie, uspokojenie Vyjadriť smútok, sklúčenosť Vyjadriť sympatie Vyjadriť fyzickú bolesť Utešiť, podporiť, dodať odvalu
Vyjadriť očakávania a reagovať na ne	Vyjadriť nádej Vyjadriť sklamanie Vyjadriť strach, znepokojenie, obavu Ubezpečiť Vyjadriť úľavu Vyjadriť spokojnosť Vyjadriť nespokojnosť, post'ažovať si Zistiť spokojnosť/nespokojnosť niekoho s niekým/s niečím
Predstaviť svoje záľuby a svoj vkus	Vyjadriť, čo mám rád, čo sa mi páči, čo uznávam Vyjadriť, že niekoho/niečo nemám rád Vybrať si z ponúkaných možností najobľúbenejšiu
Reagovať vo vyhrotenej situácii	Vyjadriť svoj hnev, zlú náladu Reagovať na hnev, na zlú náladu niekoho iného Urážať

	Nadávať
Stanoviť, oznámiť a prijať pravidlá alebo povinnosti	Vyjadriť príkaz/zákaz Vyjadriť morálnu alebo sociálnu normu Získať povolenie, súhlas Dať súhlas, povoliť niečo Odmietnuť Zakázať Vzoprieť sa proti zákazu/Spochybníť zákaz Vyhrážať sa Sľúbiť
Reagovať na nesplnenie pravidiel alebo povinností	Obviniť, obviniť sa, priznať sa Ospravedlniť sa Odmietnuť obvinenie Vyčítať
Reagovať na príbeh alebo udalosť	Vyjadriť záujem o niečo Vyjadriť záujem o to, čo niekto rozpráva Vyjadriť prekvapenie Vyjadriť, že ma niekto/niečo neprekvapil/-lo Vyjadriť nezáujem
Ponúknuť a reagovať na ponuku	Žiadať od niekoho niečo Odpovedať na žiadosť Navrhnuť niekomu, aby niečo vykonal Navrhnuť niekomu, aby sme spoločne niečo vykonali Ponúknuť pomoc (urobiť niečo namiesto niekoho iného) Navrhnuť, že niečo požičiam/darujem Odpovedať na návrh niekoho iného
Reagovať na niečo, čo sa má udiť v budúcnosti	Varovať pred niekým/niečím Poradiť Dodať odvalu/Podporiť Adresovať niekomu svoje želanie
Reagovať na niečo, čo sa udialo v minulosti	Spomenúť si na niečo/nieкого Vyjadriť, že som na niečo/nieкого zabudol Pripomenúť Kondolovať Gratulovať
Reagovať pri prvom stretnutí	Predstaviť niekoho Predstaviť sa Reagovať na predstavenie niekoho Privítať Predniesť prípitok
Korešpondovať	Korešpondovať Začať list Ukončiť list
Telefónovať	Začať, udržiavať a ukončiť telefonický rozhovor
Vymieňať si názory, komunikovať s niekým	Začať rozhovor Ujať sa slova v rozhovore Vypýtať si slovo Vrátiť sa k nedopovedanému, keď ma prerušili Zabrániť niekomu v rozhovore

Vypracovať prezentáciu/prednášku	Uviesť tému, hlavnú myšlienku (hlavné myšlienky) Oboznámiť s obsahom/osnovou Rozviesť tému a osnovu Prejsť z jedného bodu na iný Ukončiť svoj výklad
Obohatiť/Doplniť štruktúrovanú prezentáciu/prednášku	Podčiarknuť/ dať do pozornosti Odbočiť od témy (digresia) Vrátiť sa k pôvodnej téme Uviesť príklad Citovať Parafrázovať
Zúčastniť sa na diskusii/Argumentovať	Navrhnuť novú tému/nové body diskusie Odmietnuť diskutovať na ponúkanú tému/bod diskusie Vrátiť sa k téme/ k bodu diskusie
Uistiť sa v rozhovore, že moje slová/môj výklad/môj argument boli pochopené	Uistiť sa, že účastníci komunikácie pochopili moje vyjadrenia Uistiť sa, že som dobre pochopil to, čo bolo povedané Požiadat' o pomoc pri vyjadrovaní ohľadom problematickeho slova/vyjadrenia/frázy Nahradiť zabudnuté/nepoznané slovo Hľadať slovo/vetu Opraviť sa, vrátiť sa k rozhovoru
Porozprávať niečo	Rozprávať príbeh Začať príbeh, historku, anekdotu Zhrnúť príbeh, historku

6. VZDELÁVACIE ŠTANDARDY

Jednou z výrazných zmien, ktoré sú súčasťou nového procesu vzdelávania je dôslednejšie zameranie na výstup zo vzdelávania. Dôležité je, aby bol jasne sformulovaný výstup a zdôvodnené zaradenie obsahu vzdelávania. Je to štruktúrovaný popis spôsobilostí. Vzdelávanie je vtedy úspešné, ak vieme, k akým cieľom podľa požiadaviek majú poslucháči dospieť. Preto sa v Štátnom vzdelávacom programe kladie dôraz na formulovanie požiadaviek na výstup z témy, z kurzu, t.j. ucelenej časti vzdelávacieho programu stupňa jazykového vzdelávania v príslušnom cudzom jazyku. Požiadavky na výstup sú sformulované v časti programu s názvom „vzdelávací štandard“.

Vzdelávací štandard sa skladá z dvoch častí: obsahový štandard a výkonový štandard.

Obsahová časť vzdelávacieho štandardu určuje minimálny obsah jazykového vzdelávania. Jeho hlavným cieľom je zjednocovať, koordinovať resp. zabezpečovať kompatibilitu minimálneho obsahu vzdelávania na všetkých jazykových školách. Obsahovú časť tvorí učivo, ktoré je osvojiteľné všetkými poslucháčmi zvoleného stupňa jazykového vzdelania a cudzieho jazyka. Učivo je formulované v štyroch kategóriách: faktúálne poznatky – základný prvok poznania, ktorý poslucháči musia vedieť, aby mohli komunikovať v cudzom jazyku (fonetika, lexika, morfológia, syntax), konceptuálne poznatky – vzájomné vzťahy medzi poznatkami (funkcie jazyka). Procedurálne poznatky – ako niečo urobiť (jazykové zručnosti), kognitívne poznatky – kognície vo zvolenej jazykovej oblasti.

Výkonová časť je formulácia výkonov, ktorá určuje, na akej úrovni má poslucháč dané minimálne učivo ovládať a čo ma vykonať. Výkonový štandard je formulovaný v podobe operacionalizovaných cieľov, to znamená je uvádzaný aktívnymi slovesami, ktoré zároveň

vyjadrujú úroveň osvojenia. Jednotlivé úrovne výstupov sú zamerané na kompetencie – to znamená kombináciu vedomostí, zručností, schopností a postojov. Jednotlivé úrovne sledujú rozvíjanie poznávacích schopností: spoznať alebo znovu vybaviť si informácie z dlhodobej pamäte, porozumieť a konštruovať, aplikovať, analyzovať, vyhodnocovať a schopnosť tvoriť. Je požiadavkou na výstup zo stupňa jazykového vzdelania a zároveň požiadavkou na vstup pri ďalšom stupni jazykového vzdelania vo zvolenom cudzom jazyku. Popisuje produkt výučby, nie proces.

7. Rámcový učebný plán pre kurzy jazykovej školy

a) Primárne jazykové vzdelanie

Úrovně kompetencí podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky -učenie sa, vyučovanie, hodnotenie (SERR)													
Hrubé členenie	A1		A2		B1		B2		C1		C2		hodin/ týždeň/ spolu
Jemnejšie členenie	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2	C1.1	C1.2	C2.1	C2.2	
Základný kurz													4
- všeobecný jazyk	1.r.	1.r.	2.r.	2.r.									280
- všeobecný jazyk	1.r.	1./2r.	2.r.	2./3.r.									3 315
- všeobecný jazyk	1.r.	1.r.	2.r.	2.r.									3 210
- žiacky, seniorský	1.r.	2.r.	3.r.	4.r.									2/ 3 max 420
Konverzačný kurz				1.r.									³ / ₄ 105/ 140
Špeciálny kurz				1./2.r.									

b) Sekundárne jazykové vzdelanie - nižšie

Úrovně kompetencí podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky -učenie sa, vyučovanie, hodnotenie (SERR)													
Hrubé členenie	A1		A2		B1		B2		C1		C2		hodin/ týždeň/ spolu
Jemnejšie členenie	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2	C1.1	C1.2	C2.1	C2.2	
Stredný kurz													4
- všeobecný jazyk					1.r.	1./2. r.	2.r.						280
- všeobecný jazyk					1.r.	1./2.r.	2.r.						3 210
- všeobecný jazyk orientálne jazyky, seniorský					1.r.	2.r.	3.r.						3 315
- profesijné zameranie					1.r.	1./2.r.	2.r.						3 / 4 210/ 280
Konverzačný kurz							1.r.						3/ 4

													105/ 140
Špeciálny kurz							1.r.						

c) Sekundárne jazykové vzdelanie - vyššie

Úrovne kompetencií podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky -učenie sa, vyučovanie, hodnotenie (SERR)

Hrubé členenie	A1		A2		B1		B2		C1		C2		hodin/ týždeň/ spolu
Jemnejšie členenie	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2	C1.1	C1.2	C2.1	C2.2	
Vyšší kurz													
- všeobecný jazyk								1.r.	1./2. r.	2.r.			4 280
- všeobecný jazyk								1.r.	1./2. r.	2.r.			3 210
- všeobecný jazyk orientálne jazyky, seniorský								1.r.	1./2. r.	2.r.			3 315
- profesijne zameraný								1.r.	1./2. r.	2.r.			3 /4 210/ 280
Konverzačný kurz										1.r.			3 /4 105/ 140
Špeciálny kurz										1.r.			

d) Post sekundárne jazykové vzdelanie

Úrovne kompetencií podľa Spoločného európskeho referenčného rámca pre jazyky -učenie sa, vyučovanie, hodnotenie (SERR)

Hrubé členenie	A1		A2		B1		B2		C1		C2		hodin/ týždeň/ spolu
Jemnejšie členenie	A1.1	A1.2	A2.1	A2.2	B1.1	B1.2	B2.1	B2.2 +	C1.1	C1.2 +	C2.1	C2.2 +	
Špecializované kurzy – prípravný 1.r.													
- na základnú šjs							1.r.	1.r.					3 /4 105/ 140
- na odbornú šjs									1.r.	1.r.			3 /4 105/ 140
- na všeobecnú šjs									1.r.	1.r.			3 /4 105/ 140
- na špeciálnu šjs											1.r.	1.r.	3/ 4 105/ 140
- denný					1.r.	1.r.	1.r.	1.r.					12 až 20

													420 až 875
- denný							1.r.	1.r.	1.r.	1.r.			12 až 20 420 až 875

8. Organizačné podmienky na jazykové vzdelávanie

Formy organizácie vzdelávania v rámci jazykovej školy upravuje § 17 a § 53 školského zákona a Vyhláška MŠ SR č...../2008 Z.z.

9. Povinné personálne zabezpečenie

Realizácia štátneho vzdelávacieho programu vo výchovno-vzdelávacom procese si vyžaduje zodpovedajúce personálne podmienky, ktoré by zabezpečili efektívnosť jazykového vzdelávania a vytváranie spolupracujúcich sociálnych vzťahov medzi účastníkmi procesu vzdelávania. Ide o nasledujúce cieľové podmienky, ku ktorým majú jazykové školy smerovať.

Pedagogickí zamestnanci:

- spĺňajú kvalifikačné požiadavky stanovené zákonom,
- preukazujú odborné a pedagogicko-psychologické spôsobilosti, ktoré využívajú pri pedagogickej komunikácii, motivácii poslucháčov, ich diagnostikovaní, hodnotení, pozitívnom riadení kurzu v priateľskej pracovnej atmosfére a udržaní neformálnej disciplíny,
- riadia svoj vlastný rozvoj a celoživotné učenie v odbornej oblasti a osobnostnom raste,
- sú ako súčasť kolektívu schopní vzájomnej efektívnej a ľudsky podporujúcej komunikácie, spolupráce, práce v tímoch a kooperatívneho riešenia problémov a navrhovania odborných a pedagogických podnetov na nové programy, tvorby vlastných školských učebných materiálov.

Vedúci pedagogickí zamestnanci:

- svojimi manažérskymi spôsobilosťami vytvárajú predpoklady pre fungujúce, motivované spolupracujúce spoločenstvo v jazykovej škole s náročnou profesionálnou klímou a podporujúcim prostredím,
- vytvárajú podmienky pre svoj odborný a osobnostný rast, ako aj všetkých členov kolektívu vzhľadom na ich osobný záujem a potreby školy.

Administratívni a technickí zamestnanci:

- so znalosťou problematiky jazykovej školy, jej potrieb, dokumentácie a finančných a zmluvných vzťahov vytvárajú predpoklady na úspešnú prácu pedagogického zboru školy, jej technickú podporu, presnú evidenciu študijných výsledkov a školného, a ďalšie podporné a pomocné práce pri priebehu pedagogického procesu,
- dopĺňujú si odborné spôsobilosti v súlade s potrebami jazykovej školy a vlastnými záujmami a kooperujú pri riešení problémov denne prevádzky školy.

10. Povinné materiálne - technické a priestorové zabezpečenie

Ďalšou nutnou podmienkou pri realizácii Štátneho vzdelávacieho programu je primerané materiálne-technické a priestorové vybavenie jazykovej školy:

- učebne (triedy) vybavené viacúčelovým a funkčným zariadením a didaktickou technikou,

- odborné učebne a priestory (v súlade so vzdelávacím obsahom školy),
- informačno-komunikačné centrum (knihnica – čítareň s prístupom na internet),
- priestory pre prípravnú prácu učiteľa, jeho relaxáciu, priestory pre uloženie pomôcok,
- priestory pre vedenie školy a potrebných nepedagogických pracovníkov s príslušným vybavením (miestnosť riaditeľa, zástupcu, kancelária školy pre styk s poslucháčmi, miestnosť správcu siete – technika, a pod.) s náležitým zariadením a vybavením,
- priestory pre odkladanie odevov,
- priestory pre hygienu poslucháčov a učiteľov, doplnkové stravovanie, pre riešenie zdravotných problémov,
- ďalšie pomocné priestory pre zaistenie chodu školy.

Učebnice, didaktické pomôcky, informačná a komunikačná technika, študijná a doplnková literatúra sú tiež materiálno-technickými pomôckami.

11. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia

Nevyhnutnosťou pre realizáciu Štátneho vzdelávacieho programu je zabezpečenie vhodnej štruktúry pracovného režimu a odpočinku poslucháčov, učiteľov a zamestnancov jazykovej školy, vhodného režimu vyučovania s rešpektovaním hygieny učenia, zdravého prostredia učební (tried) a ostatných priestorov jazykovej školy podľa platných noriem – zodpovedajúce svetlo, teplo, nehluknosť, čistota, vetranie, hygienické vybavenie priestorov, primeraná veľkosť sedacieho a pracovného nábytku.

Bezpečnosť a ochranu zdravia zaručuje aktívna ochrana poslucháčov a zamestnancov pred úrazmi, dostupnosť prvej pomoci z materiálneho aj ľudského hľadiska, vrátane kontaktov na lekára, či iných špecialistov. Nevyhnutné je dodržiavanie zákazu fajčenia, pitia alkoholu a používanie iných škodlivín v škole a výrazné označenie všetkých nebezpečných predmetov a častí využívaných priestorov, únikových ciest, a tiež ich pravidelná kontrola z hľadiska bezpečnosti. Bezpečnosť poslucháčov a zamestnancov zabezpečuje aj pravidelná údržba a kontrola všetkých prevádzkových, hygienických a protipožiarnych zariadení a didaktickej techniky.

12. Osobitosti a podmienky na výchovu a vzdelávanie poslucháčov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami

Poslucháč so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je poslucháč, u ktorého je potrebné zabezpečiť ďalšie zdroje na podporu efektívneho jazykového vzdelávania. Použitie ďalších zdrojov umožní vytvoriť kvalitatívne nové prostredie, zodpovedajúce potrebám poslucháčov, ktorí si vyžadujú špeciálny prístup vo vzdelávaní. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby sú u poslucháča diagnostikované školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie, prípadne obdobným zariadením pre dospelých.

Špeciálnou výchovno-vzdelávacou potrebou je požiadavka na úpravu podmienok (obsahu, foriem, metód, prostredia a prístupov) vo vzdelávaní pre poslucháča jazykovej školy alebo kandidáta skúšky. Špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vyplývajú zo zdravotného znevýhodnenia alebo zo sociálne znevýhodneného prostredia, zohľadnenie ktorých mu zabezpečí rovnocenný prístup k vzdelávaniu, primeraný rozvoj schopností alebo osobnosti ako aj dosiahnutie primeraného stupňa jazykového vzdelania a primeraného začlenenia do spoločnosti.

Poslucháč so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami je spravidla:

- 1) poslucháč so zdravotným znevýhodnením, t.j.
 - poslucháč so zdravotným postihnutím (so sluchovým postihnutím, so zrakovým postihnutím, s telesným postihnutím, s narušenou komunikačnou schopnosťou, s viacnásobným postihnutím),
 - poslucháč chorý alebo zdravotne oslabený,
- 2) poslucháč zo sociálne znevýhodneného prostredia.

Ďalšie zdroje na podporu efektívneho vzdelávania poslucháča so SZP sú rôzneho druhu, predovšetkým:

- a) zabezpečenie odborného prístupu vo vzdelávaní,
- b) materiálne, ktoré zahŕňajú špeciálne učebnice, špeciálne vyučovacie pomôcky, kompenzačné pomôcky, prístroje, úpravy prostredia (napr. bezbariérový prístup) a iné;
- c) personálne t.j. možnosť využiť pri vyučovaní osobného asistenta či asistenta učiteľa, odborná príprava učiteľov a iné;
- d) finančné – odpustenie alebo čiastočné odpustenie školného so súhlasom zriaďovateľa jazykovej školy.

12.1 Výchova a vzdelávanie žiakov so zdravotným znevýhodnením

Cieľom vzdelávania poslucháčov so zdravotným znevýhodnením je okrem všeobecných cieľov, vzdelávať týchto poslucháčov tak, aby čo najviac rozvinuli vlastné kompenzačné mechanizmy, aby plnohodnotne vnímali, prežívali vlastný život a aby sa stali tvorcami hodnôt, ktoré vytvoria cieľavedomou činnosťou.

Jazykové vzdelávanie poslucháčov so zdravotným znevýhodnením sa uskutočňuje v kurzoch spolu s ostatnými poslucháčmi školy; ak má takýto poslucháč špeciálne vzdelávacie potreby, je vzdelávaný podľa individuálneho vzdelávacieho programu, ktorý vypracúva škola v spolupráci so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie; zákonný zástupca žiaka má právo sa s týmto programom oboznámiť.

Vo všetkých organizačných formách vzdelávania je potrebné vytvárať žiakom so zdravotným znevýhodnením špecifické podmienky pre ich úspešné vzdelávanie a uspokojovanie ich špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb, najmä:

- všeobecné ciele vzdelávania v jednotlivých vzdelávacích oblastiach a kompetencie sa prispôbujú individuálnym osobitostiam poslucháčov so zdravotným znevýhodnením;
- v prípade potreby poslucháčov so zdravotným znevýhodnením možno predĺžiť dĺžku vzdelávania až o dva roky.
- poslucháči so zdravotným znevýhodnením, ktorí nemôžu splniť požiadavky príslušných vzdelávacích oblastí a štandardov, sa vzdelávajú podľa individuálnych vzdelávacích programov.
- poslucháčovi, ktorému zdravotné znevýhodnenie nedovoľuje realizovať vzdelávací obsah, či realizovať niektorú jazykovú zručnosť sa môže v školskom vzdelávacom

programe nahradiť príslušná zručnosť príbuzným alebo iným vzdelávacím obsahom, ktorý lepšie vyhovuje vzdelávacím možnostiam poslucháča.

- v procese vzdelávania poslucháčov so zdravotným znevýhodnením sa podľa druhu zdravotného znevýhodnenia a individuálnej potreby môžu uplatňovať alternatívne formy komunikácie (posunkový jazyk, Braillovo písmo, náhradné formy komunikácie).

Základné podmienky vzdelávania poslucháčov so zdravotným znevýhodnením (integrované vzdelávanie)

Ak je zdravotné znevýhodnenie poslucháča takého charakteru, že je mu potrebné vytvoriť špeciálne podmienky na vzdelávanie, takýto poslucháč má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby a musí byť na škole evidovaný ako poslucháč so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, za podmienky jeho súhlasu alebo súhlasu jeho zákonného zástupcu.

Potvrdenie o tom, že poslucháč má špeciálne výchovno-vzdelávacie potreby vydáva podľa kompetencií školské zariadenie výchovného poradenstva a prevencie na základe odborného vyšetrenia.

Poslucháč, ktorý sa vzdeláva v bežnom kurze jazykovej školy a má špeciálne vzdelávacie potreby, môže mať vypracovaný individuálny vzdelávací program. Individuálny vzdelávací program vypracováva škola spoločne so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie podľa kompetencií. Podľa potreby môže jazyková škola spolupracovať aj so špeciálnou školou.

Individuálny výchovno-vzdelávací program je súčasťou dokumentácie poslucháč so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami, individuálne integrovaného v bežnom kurze školy alebo v nej koná skúšku. Je to dokument, ktorého účelom je plánovanie vzdelávania poslucháča podľa jeho špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb.

Individuálny výchovno-vzdelávací program obsahuje:

- základné informácie o žiakovi a vplyve jeho diagnózy na výchovno-vzdelávací proces;
- požiadavky na úpravu prostredia školy a triedy;
- modifikáciu učebného plánu a učebných osnov;
- aplikáciu špeciálnych vzdelávacích postupov;
- špecifické postupy hodnotenia učebných výsledkov žiaka;

Všetky špecifické úpravy sa vypracovávajú v individuálnom rozsahu a kvalite tak, aby zodpovedali špeciálnym výchovno-vzdelávacím potrebám konkrétneho poslucháča.

Individuálny výchovno-vzdelávací program vypracováva triedny učiteľ kurzu v spolupráci so špeciálnym pedagógom, prípadne ďalšími zainteresovanými odbornými pracovníkmi podľa potreby a so školským zariadením výchovného poradenstva a prevencie.

Ak je žiakovi so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami potrebné prispôbiť obsah vzdelávania, vypracuje vyučujúci daného predmetu v spolupráci so špeciálnym pedagógom ako súčasť individuálneho vzdelávacieho programu *Úpravu učebných osnov konkrétneho cudzieho jazyka*. Ide o úpravu obsahu vzdelávania poslucháča, nie o redukciu obsahu učiva. Vychádza sa pritom z učebných osnov konkrétneho jazyka v zmysle úpravy učiva s prihliadnutím na špecifiká vyplývajúce zo zdravotného znevýhodnenia poslucháča.

Individuálny výchovno-vzdelávací program sa v priebehu školského roka môže upravovať a doplňovať podľa aktuálnych špeciálnych výchovno-vzdelávacích potrieb žiaka. Úpravy

výchovno-vzdelávacieho programu sú výsledkom odborných konzultácií všetkých zainteresovaných odborníkov a oboznamuje sa s nimi aj zákonný zástupca žiaka.

12.2 Vzdelávanie poslucháčov zo sociálne znevýhodneného prostredia

Sociálne znevýhodnené prostredie (znevýhodnenie chudobou alebo kultúrou)

- definujeme ako prostredie, ktoré vzhľadom na sociálne a jazykové podmienky nedostatočne stimuluje rozvoj mentálnych, vôľových a emocionálnych vlastností jednotlivca, nepodporuje jeho efektívnu socializáciu a neposkytuje dostatok primeraných podnetov pre rozvoj osobnosti. Spôsobuje sociálno-kultúrnu depriváciu, deformuje intelektuálny, mravný a citový rozvoj jednotlivca a z aspektov edukácie ho z týchto dôvodov považujeme za osobu so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami.

Špeciálne edukačné potreby poslucháča sú požiadavky na špeciálne usporiadanie podmienok, organizácie a realizácie výchovno-vzdelávacieho procesu tak, aby zodpovedali osobitostiam poslucháča, ktorého telesný, psychický alebo sociálny vývin sa výrazne líši od štandardného vývinu.

Sociálne znevýhodnené prostredie (ďalej SZP) je pre poslucháča rodina :

- ktorej sa poskytuje pomoc v hmotnej núdzi a príjem rodiny je najviac vo výške životného minima,
- v ktorej aspoň jeden z rodičov alebo osoba, ktorej je dieťa zverené do osobnej starostlivosti patrí do skupiny znevýhodnených uchádzačov o zamestnanie,
- v ktorej najvyššie ukončené vzdelanie rodičov je základné, alebo aspoň jeden z rodičov nemá ukončené základné vzdelanie,
- ktorá má neštandardné bytové a hygienické podmienky (napr. žiak nemá vyhradené miesto na učenie, nemá vlastnú posteľ, nie je zavedená elektrická prípojka a pod.).

13. Zásady a podmienky pre vypracovanie školských vzdelávacích programov

Školský vzdelávací program je základným pedagogickým dokumentom školy (podľa školského zákona).

Školský vzdelávací program vydáva riaditeľ jazykovej školy podľa zákona § 7odsek 2 školského zákona.

Súlad školského vzdelávacieho programu so štátnym vzdelávacím programom, cieľmi a princípmi vzdelávania posudzuje Štátna školská inšpekcia.

Zásady

1. Školský vzdelávací program vypracováva jazyková škola na základe štátneho vzdelávacieho programu. Odráža sa v ňom zameranie jazykovej školy a stratégia, ktorú určuje vedenie školy spolu s regiónom a obcou. Zohľadňuje potreby a možnosti poslucháčov a pedagogického zboru.
2. Školský vzdelávací program je výpoveďou školy o predstave kvality vzdelávania.
3. Školský vzdelávací program tvorí spolu celý pedagogický zbor.
4. Pre tvorbu Školského vzdelávacieho programu využíva škola rozsah hodinovej dotácie pre jednotlivé stupne jazykového vzdelania a kurzov stanovených vyhláškou MŠ SR č..... /2008 Z.z. a ŠVP a vypracováva si vlastný učebný plán.

5. Jazyková škola môže mať viacero školských učebných plánov kurzov pre jednotlivé stupne jazykovej náročnosti a pre jednotlivé cudzie jazyky.
6. V učebnom pláne sú uvedené aj varianty pre vekové kategórie poslucháčov relevantné z hľadiska vyučovacích metód a obsahu vzdelávania, ak ich škola organizuje.
7. Pre každý cudzí jazyk, v prípade, že jazyková škola vytvorila kurz s cieľom iným ako určeným v SERR a ŠVP musí škola vypracovať učebné osnovy.
8. V prípade zaradenia nových cudzích jazykov, vypracuje učebné osnovy.
9. Škola si môže vytvoriť názov pre svoj školský vzdelávací program, ktorý vystihuje jej myšlienky.

Školský vzdelávací program obsahuje

A) Všeobecné údaje

1. Názov vzdelávacieho programu
2. Predkladateľ
3. Zriaďovateľ
4. Platnosť dokumentu
5. Charakteristika školy – veľkosť, umiestnenie a pod.

B) Charakteristiku školského vzdelávacieho programu

6. Stratégiu školy, vymedzenie cieľov jazykovej školy
7. Stupeň jazykového vzdelania, ktorý sa dosiahne absolvovaním školského vzdelávacieho programu alebo jeho ucelenej časti
8. Zameranie, resp. profiláciu školy
9. Profil absolventa pre jednotlivé stupne jazykového vzdelania
10. Organizácia prijímacieho konania
11. Organizácia štátnych jazykových skúšok a iných skúšok, ktoré možno v jazykovej škole vykonať
12. Vzdelávacie stratégie
13. Školský učebný plán kurzov jednotlivých cudzích jazykov
14. Učebné rámcové osnovy jednotlivých cudzích jazykov
15. Metódy vyučovania
16. Organizácia vyučovania a kurzov
17. Vyučovací jazyk ak je iný ako cieľový alebo slovenský jazyk
18. Personálne zabezpečenie
19. Materiálne a priestorovo- technické podmienky
20. Podmienky na zaistenie bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchove a vzdelávaní
21. Vnútorný systém hodnotenia a klasifikácie poslucháčov
22. Vnútorný systém kontroly a hodnotenia zamestnancov školy
23. Požiadavky na kontinuálne vzdelávanie pedagogických a odborných zamestnancov
24. Podmienky pre vzdelávanie poslucháčov a uchádzačov o skúšku so špeciálnymi vzdelávacími potrebami

Príloha k ŠVP JŠ

Spoločné referenčné úrovne: mriežka sebahodnotenia
(Spoločný európsky referenčný rámec pre jazyky, Rada Európy, vydalo ŠPÚ, 2006)

		<i>A1</i>	<i>A2</i>	<i>B1</i>
Porozumenie	Počúvanie	Dokážem rozoznať známe slová a najzákladnejšie frázy týkajúce sa mňa a mojej rodiny a bezprostredného konkrétneho okolia, keď ľudia hovoria pomaly a jasne.	Dokážem porozumieť frázam a najbežnejšej slovnej zásobe vo vzťahu k oblastiam, ktoré sa ma bezprostredne týkajú (napríklad základné informácie osebe a rodine, nakupovaní, miestnej oblasti, zamestnaní). Dokážem pochopiť zmysel v krátkych, jasných a jednoduchých správach a oznámeniach.	Dokážem pochopiť hlavné body jasnej štandardnej reči o známych veciach, s ktorými sa pravidelne stretávam v škole, práci, vo voľnom čase atď. Rozumiem zmyslu mnohých rozhlasových alebo televíznych programov o aktuálnych udalostiach a témach osobného či odborného záujmu, keď je prejav relatívne pomalý a jasný.
	Čítanie	Rozumiem známym menám, slovám a veľmi jednoduchým vetám, napríklad na oznámeniach a plagátoch alebo v katalógoch.	Dokážem čítať veľmi krátke jednoduché texty. Dokážem nájsť konkrétne predvídateľné informácie v jednoduchom každodennom materiáli, ako sú napríklad inzeráty, prospekty, jedálne lístky a časové harmonogramy a dokážem porozumieť krátkymi jednoduchým osobným listom.	Rozumiem textom, ktoré obsahujú každodennú slovnú zásobu alebo ktoré sa vzťahujú na moju prácu. Dokážem porozumieť opisom udalostí, pocitov a prianí v osobných listoch.
Hovorenie	Ústna interakcia	Dokážem komunikovať jednoduchým spôsobom za predpokladu, že môj partner v komunikácii je pripravený zopakovať alebo preformulovať svoju výpoveď pri pomalšej rýchlosti reči a že mi pomôže sformulovať, čo sa ja pokúšam povedať. Dokážem klásť a odpovedať na jednoduché otázky v oblasti svojich základných potrieb alebo na veľmi známe témy.	Dokážem komunikovať v jednoduchých a bežných situáciách vyžadujúcich jednoduchú a priamu výmenu informácií o známych témach a činnostiach. Dokážem zvládnuť veľmi krátke spoločenské kontakty, dokonca aj keď zvyčajne nerozumiem dostatočne do takej miery, aby som sám udržiaval konverzáciu.	Dokážem zvládnuť väčšinu situácií, ktoré sa môžu vyskytnúť počas cestovania v oblasti, kde sa hovorí daným jazykom. Dokážem nepripravený vstúpiť do konverzácie na témy, ktoré sú známe, ktoré ma osobne zaujímajú alebo ktoré sa týkajú osobného každodenného života (napríklad rodina, koničky, práca, cestovanie, súčasné udalosti).
	Samostatný ústny prejav	Dokážem využívať jednoduché frázy a vetami opísať miesto, kde žijem, a ľudí, ktorých poznám.	Dokážem použiť sériu fráz a viet na jednoduchý opis svojej rodiny a ostatných ľudí, životných podmienok, svojho vzdelania a svojej terajšej alebo nedávnej práce.	Dokážem spájať frázy jednoduchým spôsobom, aby som opísal skúsenosti a udalosti, svoje sny, nádeje a ambície. Stručne dokážem uviesť dôvody a vysvetlenia názorov a plánov. Dokážem vyrozprávať príbeh alebo zápletku knihy či filmu a opísať svoje reakcie.
Písanie	Písanie	Dokážem napísať krátku jednoduchú pohľadnicu, napríklad dokážem poslať pozdravy z dovolenky. Dokážem vyplniť formuláre s osobnými údajmi, napríklad uvedenie svojho mena, štátnej príslušnosti a adresy na registračnom formulári v hoteli.	Dokážem napísať krátke jednoduché oznámenia a správy vzťahujúce sa na moje bezprostredné potreby. Dokážem napísať veľmi jednoduchý osobný list, napríklad poďakovanie.	Dokážem napísať jednoduchý súvislý text na témy, ktoré sú mi známe alebo ma osobne zaujímajú. Dokážem napísať osobné listy opisujúce skúsenosti a dojmy.

		B2	C1	C2
Porozumenie	Počúvanie	Dokážem porozumieť dlhšej reči a prednáškam a sledovať aj zložitú argumentačnú líniu za predpokladu, že téma mi je dostatočne známa. Dokážem pochopiť väčšinu televíznych správ a programov o aktuálnych udalostiach. Dokážem porozumieť väčšine filmov v spisovnom jazyku.	Rozumiem dlhšej reči, aj keď nie je jasne štruktúrovaná a keď vzťahy sú iba naznačené, nie explicitne signalizované. Dokážem bez väčšej námahy porozumieť televíznym programom a filmom.	Nemám žiadne ťažkosti pri porozumení akéhokoľvek druhu hovoreného jazyka, či už je to naživo alebo z vysielania, dokonca aj keď je prejav rodeného hovoriaceho veľmi rýchly za predpokladu, že mám dosť času na to, aby som si zvykol na jeho výslovnosť.
	Čítanie	Dokážem prečítať články a správy týkajúce sa aktuálnych problémov, v ktorých pisatelia alebo autori zaujímajú konkrétne postoje alebo názory. Rozumiem súčasnej umeleckej próze.	Rozumiem dlhým a zložitým odborným a literárnym textom, pričom rozoznávam rozdiely v štýle. Rozumiem odborným článkom a dlhším návodom, dokonca aj keď sa nevzťahujú na moju oblasť.	Ľahko čítam v podstate všetky formy písaného jazyka vrátane abstraktných textov náročných svojou stavbou a jazykom, ako sú napríklad príručky, odborné články a literárne diela.
Hovorenie	Ústna interakcia	Dokážem komunikovať na takej úrovni plynulosti a spontánnosti, ktorá mi celkom umožňuje viesť bežný rozhovor s rodenými hovoriacimi. Dokážem sa aktívne zúčastniť na diskusií na známe témy, pričom vyjadrujem a presadzujem svoje názory.	Dokážem sa vyjadrovať plynulo a spontánne bez zjavného hľadania výrazov. Dokážem využívať jazyk pružne a účinne na spoločenské a profesijné účely. Dokážem presne sformulovať svoje myšlienky a názory a dokážem vhodne nadviazať na príspevky ostatných hovoriacich.	Bez námahy sa dokážem zúčastniť na akejkolvek konverzácii alebo diskusii a dobre ovládam idiomatické a hovorové výrazy. Dokážem sa vyjadrovať plynulo a presne vyjadrovať jemné nuansy významu. Ak pri vyjadrovaní narazím na problém, dokážem sa vrátiť a preformulovať danú pasáž tak ľahko, že ostatní to ani nepostrehnú.
	Samostatný ústny prejav	Dokážem prezentovať jasné podrobné opisy celého radu predmetov vzťahujúcich sa na moju oblasť záujmu. Dokážem vysvetliť svoje stanovisko na aktuálne otázky s uvedením výhod a nevýhod rozličných možností.	Dokážem jasne a podrobne opísať zložité témy, rozširovať ich o vedľajšie témy, rozvíjať konkrétne body a zakončiť reč vhodným záverom.	Dokážem podať jasný a plynulý opis alebo zdôvodnenie v štýle, ktorý je vhodný pre daný kontext, a s efektívnou logickou štruktúrou, ktorá pomôže príjemcovi všimnúť si dôležité body a zapamätať si ich.
Písanie	Písomný prejav	Dokážem napísať podrobný text o širokom rozsahu tém vzťahujúcich sa na moje záujmy. Dokážem napísať referát alebo správu, odovzdať informácie alebo poskytnúť dôkazy na podporu konkrétneho názoru alebo proti nemu. Dokážem napísať listy, ktoré objasňujú, prečo sú niektoré udalosti a skúsenosti pre mňa osobne dôležité.	Dokážem sa jasne vyjadriť, dobre usporiadať text a odborne vyjadriť svoje stanoviská. Dokážem písať o zložitých predmetoch v liste, referáte či správe a zdôrazniť, čo pokladám za najdôležitejšie. Dokážem zvoliť štýl podľa čitateľa, ktorému je text určený.	Dokážem napísať jasný a plynulý text v zodpovedajúcom štýle. Dokážem napísať zložité listy, správy alebo články, ktoré prezentujú prípad s efektívnou logickou štruktúrou, ktorá pomôže príjemcovi všimnúť si dôležité body a zapamätať si ich. Dokážem napísať zhrnutia a recenzie o odborných prácach alebo literárnych dielach.